

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA**

z dnia 2022 r.

**zmieniająca uchwałę nr XXXIX/2469/05 Rady Miejskiej Wrocławia
w sprawie określenia zasad na jakich członkom organów osiedli przysługują diety**

Na podstawie art. 37b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005 i 1079), Rada Miejska Wrocławia uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr XXXIX/2469/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie określenia zasad na jakich członkom organów osiedli przysługują diety (Biuletyn Urzędowy Rady Miejskiej Wrocławia z 2005 r. Nr 7, poz. 188) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

“§ 1 Członkom organów Osiedla przysługują miesięczne diety w wysokości:

- 1) Przewodniczącemu Zarządu Osiedla: 1.000,00 zł,
- 2) Wiceprzewodniczącemu Zarządu Osiedla: 350,00 zł,
- 3) Skarbnikowi Osiedla: 500,00 zł,
- 4) Sekretarzowi Osiedla: 500,00 zł,
- 5) Członkowi Zarządu Osiedla: 200,00 zł,
- 6) Przewodniczącemu Rady Osiedla: 500,00 zł,
- 7) Wiceprzewodniczącemu Rady Osiedla: 200,00 zł,
- 8) Pozostałym radnym: 100,00 zł”;

2) § 2 otrzymuje brzmienie:

- “1. W przypadku nieobecności członka organu osiedla na sesji Rady Osiedla, dieta tego członka podlega obniżeniu o 3/5 stawki nominalnej.
2. W przypadku, gdy w danym miesiącu odbyła się więcej niż jedna sesja Rady Osiedla, obniżenie, o którym mowa w ust. oblicza się proporcjonalnie.
3. Usprawiedliwień nieobecności na sesji Rady Osiedla nie uwzględnia się.”;

3) § 2a otrzymuje brzmienie:

“§ 2a. W przypadku rozwiązania organów osiedla i powołania zarządu tymczasowego, Rada Miejska Wrocławia może przyznać jego członkom dietę w wysokości nie wyższej niż wskazana w § 1 pkt 1.”;

4) W § 3”

- uchyla się ust. 1;
- ust. 2 otrzymuje brzmienie:

“2. Diety o których mowa w § 1 i § 2a, nie mogą być przyznane członkom organów osiedli będącym jednocześnie radnymi Rady Miejskiej Wrocławia.”

5) § 4 otrzymuje brzmienie:

“1. Diety, o których mowa w § 1 i § 2a, wypłacane są ze środków budżetu Miasta przelewem, na rachunki bankowe wskazane w oświadczeniu członka organu osiedla.

2. Podstawą wypłaty diety jest dostarczenie do jednostki organizacyjnej Miasta obsługującej osiedla druku polecenia wypłaty diet zatwierdzonego przez Przewodniczącego Zarządu Osiedla i Skarbnika oraz oświadczenia, o którym mowa w ust. 1.''.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Wrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wrocławia

UZASADNIENIE

Celem niniejszej uchwały jest normalizacja i unifikacja systemu wypłacania diet członkom organów osiedli oraz urealnienie ich stawek.

Dotychczas funkcjonujące zasady pozwalają Radom Osiedli na przyznawanie diet członkom organów osiedla. Diety wypłacane są ze środków wydzielonych dla Osiedli w budżecie Miasta (tj. „budżetów” Osiedli). Wysokość środków przeznaczonych na diety nie może przekroczyć 30% wysokości środków finansowych ustalonych na podstawie liczby mieszkańców. Oznacza to, że w skali roku Osiedle - w zależności od liczby mieszkańców - na diety może przeznaczyć kwotę, której górna granica kształtuje się w zakresie od 6.396,00 zł do 14.775,00 zł. W skali miesiąca są to zatem kwoty od 533,00 zł do 1.231,25 zł, a zaznaczyć należy, że mówimy o sumach przypadających do podziału na 15, a nawet 21 radnych.

Jednocześnie należy podkreślić, że „budżety” Osiedli także nie były urealniane od kilkunastu lat. Aktualnie Osiedla na działalność statutową mogą liczyć na środki w wysokości:

- dla Osiedli o liczbie mieszkańców nieprzekraczającej 4.000 osób - kwota 21.320,00 zł;
- dla Osiedli o liczbie mieszkańców powyżej 4.000 osób a nieprzekraczającej 10.000 osób - kwota 33.180,00 zł;
- dla Osiedli o liczbie mieszkańców powyżej 10.000 osób a nieprzekraczającej 20.000 osób - kwota 42.900,00 zł;
- dla Osiedli o liczbie mieszkańców powyżej 20.000 osób - kwota 49.250,00 zł.

Wysokość tych środków w sytuacji gospodarczej, z którą mamy do czynienia w ostatnich latach (a obecnie w szczególności), staje się coraz mniej przystająca do rzeczywistości, ale również i oczekiwań mieszkańców odnośnie aktywności i poziomu oferty samorządu osiedlowego. W tej sytuacji samorządy wielu Osiedli rezygnują w zupełności z wypłacania diet, przeznaczając te środki na działalność statutową. Chwalebna i odpowiedzialna postawa tych radnych jest jednocześnie zjawiskiem haniebnym dla rozwiązań ustrojowych, które do podejmowania takich kroków zmuszają. W pozostałych przypadkach diety - zwłaszcza „szeregowych” radnych (niepiastujących żadnych stanowisk statutowych w organach Osiedla) - kształtują się w kwotach symbolicznych: kilkunastu-kilkudziesięciu złotych. Sytuacja ta sprawia, że praca radnego bywa (właśnie przez przyzmat diet) postpowowana przez opinię publiczną. Przeniesienie ciężaru finansowania wypłaty diet radnych osiedlowych z „budżetów” Osiedli na budżet Gminy w pewnym stopniu poprawi sytuację finansową Osiedli - pozwalając na wykorzystanie na inne cele statutowe nawet do 30% środków przynależnych danemu Osiedlu w skali roku.

Wykonywanie mandatu radnego na każdym szczeblu samorządu jest oczywiście pracą społeczną. Jednocześnie jednak normą społeczną jest nadawanie diet osobom, które podejmują się pełnienia tych funkcji. Istota diety wielokrotnie była przedmiotem orzecznictwa sądów administracyjnych. Jak stwierdził Naczelny Sąd Administracyjny w swym wyroku z 7 listopada 2017r.: „przyjmuje się, że dieta nie jest wynagrodzeniem za pracę/ a ma stanowić ekwiwalent utraconych korzyści/ jakich radny nie uzyskuje w związku z wykonywaniem mandatu przedstawicielskiego”. Warto w tym kontekście wskazać, że wykonywanie mandatu radnego osiedlowego to częstokroć obowiązki codzienne, zaś w przypadku Przewodniczących Zarządów nierzadko pochłaniające nawet kilka godzin dziennie. Samorząd Osiedla nie posiada również aparatu urzędniczego, zatem wszelkie obowiązki związane chociażby z tak trywialnymi kwestiami, jak zakupy artykułów higienicznych, utrzymanie czystości czy wykonywanie drobnych napraw w siedzibie spoczywają na barkach radnych. Obecne stawki nie stanowią nawet zwrotu kosztów benzyny zużywanej podczas podróży (wizyty w urzędzie i jednostkach miejskich, spotkania z mieszkańcami, zakupy, organizacja zajęć i wydarzeń, objazd Osiedla), nie mówiąc już o pozostałych aspektach ekwiwalentnego charakteru diety.

Ujednolicenie i upowszechnienie sposobu naliczania i wypłaty diet wyeliminuje gorszące zjawisko różnicowania radnych w zależności od Osiedla, na którym pełnią mandat. Ponadto, zgodnie podstawowymi wartościami demokratycznymi, istniejący we Wrocławiu system samorządów pomocniczych musi gwarantować osobom o każdym statusie majątkowym możliwość pełnienia funkcji w organach Osiedla, a szczególnie w Radach Osiedli. Przepisy prawa powinny gwarantować materialne podstawy pełnienia funkcji radnego osiedlowego. Nie może dochodzić do sytuacji, gdy jakkolwiek osoba będzie w ramach pełnienia standardowych czynności radnego osiedlowego zmuszona do finansowania ze swych własnych, prywatnych środków wydatków związanych z pełnieniem mandatu radnego osiedlowego. Realizując ustrojową zasadę równości wobec prawa, w tym równych szans pełnienia funkcji publicznych, każdy radni - bez względu na ich status materialny - powinni mieć zagwarantowane przez prawo podstawy materialne pełnienia powierzonych im funkcji publicznych.

Urealnienie wysokości diet radnych osiedlowych jest kwestią oczekiwaną społecznie oraz dotyka elementarnych zasad ustrojowych i idei społeczeństwa obywatelskiego - zwłaszcza w kontekście rozwiązań prawnych związanych z przyjęciem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawy z dnia 17 września 2021r. o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz niektórych innych ustaw i przyjętej na jej podstawie przez Radę Miejską Wrocławia uchwały z dnia 25 listopada 2021r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia zasad przyznawania oraz wysokości diet dla radnych Rady Miejskiej Wrocławia. Rozbieżność pomiędzy dietą radnego miejskiego i radnego osiedlowego (w przeciętnej wysokości 40,00 zł) sięgająca obecnie niemal siedemdziesięciokrotności jest głęboko niezrozumiała dla mieszkańców oraz nie oddaje faktycznego znaczenia ustrojowego samorządu osiedlowego w procesie funkcjonowania miasta i jego społeczeństwa.

Warto również wskazać, że przygotowując projekt uchwały przyjęto składki niewygórowane, jeśli porównać je do tych obowiązujących w innych polskich metropoliach. Przykładowo w Krakowie od 1 stycznia 2022r. radnemu niepełniącemu żadnych dodatkowych funkcji w samorządzie jednostki pomocniczej przysługuje dieta w wysokości 393,67 zł, zaś Przewodniczący Zarządu otrzymuje dietę w kwocie 3.954,62 zł. Warto podkreślić, że w Krakowie zdecydowano o podwyższeniu stawek w ramach jednego pakietu uchwał - wraz z podwyżkami dla prezydenta miasta i członków rady miejskiej (podobnie jak np. w Rzeszowie czy Gdańsku). W Szczecinie radni szeregowi mogą liczyć nawet na ok. 300,00 zł, w Poznaniu to przeciętnie od 100,00 zł do 300,00 zł, zaś w Zielonej Górze to 50% stawki diety przysługującej radnym miejskim. Z kolei Gdańsk Przewodniczącemu Zarządu gwarantuje 1.073,65zł, zaś Przewodniczącemu Rady 447,35 zł.

W przedstawianym projekcie przyjęto ryczałtowe naliczenie diety. Wybrana forma zbliża instytucje diet osiedlowych do diet radnych miejskich, które również są przyznawane ryczałtowo, celem zapewnienia podstaw materialnych pełnienia funkcji, i która to forma jest akceptowana przez wrocławskich radnych miejskich. Aktualne regulacje ustawowe pozwalają na taki zabieg. Przepis w ustawie o samorządzie gminnym, stanowiący podstawę do uchwalenia diet członków organów jednostek pomocniczych, normatywnie zawiera niemal identyczną treść, co przepis, będący podstawą otrzymywania diet przez radnych gminnych. Jediną różnicą jest to, że o ile radni gminni muszą otrzymywać diety (obligatoryjność), o tyle radni jednostek pomocniczych mogą je otrzymywać (fakultatywność), o ile rada gminy je ustanowi. W projekcie niniejszym uwzględniono ponadto rozróżnienie stawek diet wedle obciążenia obowiązkami i zadaniami statutowymi - uwzględniając per analogiam ustawowy obowiązek wyrażony w art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym.

Projekt uchwały nie zawiera danych prawnie chronionych.